

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

VALSTYBINĖS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBOS KOMISIJA

NUTARIMAS

BYLOJE DĖL UAB „ARIMEDA“ LIETUVOS RESPUBLIKOS REKLAMOS
ĮSTATYMO PAŽEIDIMO2016-03-17 Nr.12R-34
Vilnius

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, susidedanti iš Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus Felikso Petrausko (Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos pirmininkas), direktoriaus pavaduotojos Neringos Baronienės, Ekonominių interesų departamento direktoriaus Mareko Močiulskio, Nesąžiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vedėjos Mildos Deimantės,

vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punktu, bylų nagrinėjimo posėdyje išnagrinėjo bylą pagal Kauno valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau - Tarnyba) 2015-10-22 Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo protokolą Nr. 33RĮP-17 (toliau – Protokolas) dėl UAB „Arimeda“ (įmonės kodas 302496053, adresas – Atgimimo g. 1B, Raudondvaris, Kauno r.) reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija n u s t a t o

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2015-10-28 gavo Tarnybos 2015-10-22 raštu Nr. 33S-837C33.6 persiūtą Protokolą dėl UAB „Arimeda“ reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Tarnyba Protokole nustatė, jog UAB „Arimeda“ arbatos „Arbata podagrai ir reumatui APOTHEKE 1,5g N20“ reklamoje, kuri buvo skleidžiama interneto tinklalapyje www.hiperfarma.lt, šalia pavadinimo vartojami draudžiami teiginiai „Arbata podagrai ir reumatui APOTHEKE 1,5g N20“.

Tarnyba protokole nustatė, kad minėta reklama buvo skleidžiama interneto tinklalapyje www.hiperfarma.lt, laikotarpiu nuo 2015 metų pradžios iki 2015-09-04.

Tarnyba Protokole nustatė, kad UAB „Arimeda“ reklamuodama:

1) **Arbatą „Arbata podagrai ir reumatui APOTHEKE 1,5g N20“** šalia pavadinimo naudojo teiginius:

-kurie nurodo ypatingas, išskirtines maisto produkto savybes, kurių galimai jis neturi dėl ko vartotojas gali būti klaidinamas: „podagrai ir reumatui“.

Tarnyba Protokole nustatė, kad šalia pavadinimo vartojami draudžiami teiginiai „Arbata podagrai ir reumatui APOTHEKE 1,5g N20“ pažeidė Reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatą, kuri draudžia reklamoje nurodyti ar užsiminti apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes.

Tarnyba protokole nurodė, kad UAB „Arimeda“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą pažeidė pirmą kartą.

Tarnyba protokole nurodė, kad UAB „Arimeda“ bendradarbiavo, teikė prašomus dokumentus. Protokole nurodyta, kad bendrovė, sužinojusi, kad reklama neatitinka teisės aktų

reikalavimų, nedelsiant ėmėsi priemonių jos skleidimo sustabdymui, pašalinimui ir operatyviai ėmėsi reikiamų veiksmų. UAB „Arimeda“ 2015-10-12 pateikė Tarnybai raštą, kuriame nurodė, kad prekės kortelė www.hiperfarma.lt panaikinta, reklama nutraukta ir toliau neskleidžiama. Prekyba šia arbata sustabdyta. UAB „Arimeda“ nurodė, kad „podagrai ir reumatui“ yra ne teiginys, o šios arbatos pavadinimas ir kad jokie kiti neprivalomi teiginiai šios arbatos ženklinimo etiketėje nebuvo naudojami. UAB „Arimeda“ nurodė, kad neturi teisės sugalvoti savo neutralaus pavadinimo šiai arbatai, nes nėra šios prekės gamintoja ir neturi teisės keisti jos registruoto pavadinimo savo nuožiūra. UAB „Arimeda“ nurodė, kad pagal pirkimo dokumentą Nr. 995012 ši arbata iš gamintojo buvo įsigyta 2015-01-26, iš viso buvo nupirkta 20 vnt. dėžučių šios arbatos. Lietuvoje nebuvo parduota nė viena dėžutė šios arbatos nuo prekybos pradžios. UAB „Arimeda“ prašė atsižvelgti į produkto sklaidą, žinomumą, pardavimų apimtį, taip pat į UAB „Arimeda“ geranoriškumą ir norą keistis ir laikytis įstatymų.

UAB „Arimeda“ Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai 2016-03-09 pateikė raštą, kuriame nurodė, kad susigražino 2vnt. pas klientus konsignacijoje buvusias arbatas, taigi sandėlyje turi visas įsigytas arbatas APOTHEKE „Podagrai ir reumatui“ 20 vnt., kurių vertė yra 10,60 EUR ir jos yra paruoštos sunaikinimui. UAB „Arimeda“ nurodė, kad visa galima informacija susijusi su šia arbata internete buvo panaikinta. UAB „Arimeda“ taip pat nurodė, kad dėl šio įvykio priėmė sprendimą nutraukti prekybą visomis šio gamintojo Vaistažolių arbatomis („Kepenims“, „Gerklei ir tonzilėms“, ir t.t. viso 10 pavadinimų) ir jas utilizuoti.

Ištyrusi bylos aplinkybes, pateiktus rašytinius įrodymus, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija k o n s t a t u o j a

1. Dėl nagrinėjamos informacijos pripažinimo reklama

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad reklama – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos Farmacinės veiklos įstatymo 17 straipsnio (2002-06-04 redakcija) 4 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ pažymėjo, kad „prekių ar paslaugų reklama – nesvarbu, ar ši veikla yra atlygintina, ar ne – visuomet yra tiesiogiai arba netiesiogiai siekiama skatinti naudoti tam tikras prekes ar naudotis tam tikromis paslaugomis“.

Atkreiptinas dėmesys, jog reklamos požymis, išskiriantis reklamą iš kitų informacijos rūšių, yra siekis daryti asmenims poveikį jiems renkantis naudotis tam tikromis paslaugomis, skatinti juos elgtis tam tikru būdu. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 bylos Nr. 15/02 nutarime nurodė, kad „įstatymuose pateikiami nevienodi reklamos apibrėžimai. Tačiau visuose minėtuose teisės aktuose nurodomas svarbiausias reklamos požymis – reklama yra informacija, kuria siekiama padėti parduoti arba skatinti įsigyti prekes ar naudotis paslaugomis.“ Įstatymuose bei suformuotoje teismų praktikoje kaip esminis reklamos požymis, išskiriantis ją iš kitos informacijos, yra įtvirtintas specialus jos tikslas - daryti įtaką ekonominei elgsenai.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog siekiant nustatyti, ar informacija gali būti vertinama kaip reklama, turi būti konstatuotas skatinimo tikslas, t.y. turi būti nustatyta, kad ši informacija yra ar gali būti reikšminga vartotojui, priimant sprendimą dėl produkto įsigijimo, ir tokiu būdu ja siekiama daryti įtaką ekonominei elgsenai, skatinant jį naudotis tam tikromis prekėmis ar paslaugomis ar atsisakyti tam tikrų prekių (paslaugų) naudojimo.

Taigi, įstatymuose bei teismų praktikoje suformuoti du esminiai reklamos požymiai: 1) informacija turi būti susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, 2) pateikiama informacija turi skatinti įsigyti prekių ar naudotis teikiamomis paslaugomis. Iš byloje pateiktos informacijos matyti, UAB „Arimeda“ arbatos „Arbata podagrai ir reumatui APOTHEKE

1,5g N20“ reklama, kuri buvo skleidžiama interneto tinklalapyje www.hiperfarma.lt, yra susijusi su UAB „Arimeda“ vykdoma veikla ir skatina vartotojus įsigyti minėtą arbatą, taigi atitinka Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme įtvirtintą reklamos sąvoką.

2. *Dėl UAB „Arimeda“ skleistos reklamos atitikties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimams*

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad reklamoje draudžiama nurodyti ar užsiminti apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes ir kitas savybes, jeigu tokios informacijos pateikimas neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Pažymėtina, kad kiekvienas vartotojas yra suinteresuotas gauti teisingą informaciją apie ketinamų įsigyti produktų savybes. Jei atitinkama informacija netiksli, tai gali iškreipti vidutinio vartotojo elgesį siūlomo produkto atžvilgiu. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2005-11-17 nutartyje (adm. b. Nr. A1-931/2005) konstatavo, kad „vidutinio (paprasto) vartotojo ekonominis elgesys paprastai siejamas su bendru išpūdžiu apie prekę (jos pakuotę, prekės ženklas, bendro pobūdžio informacija apie prekės savybes, prekės kaina), neanalizuojant kiekvienos detalės. Šis principas taikytinas ir prekės reklamai“. Taigi ir UAB „Arimeda“ skleista arbatos „Arbata podagrai ir reumatui APOTHEKE 1,5g N20“ reklama, kuri buvo skleidžiama interneto tinklalapyje www.hiperfarma.lt, turėtų būti vertinama pagal vidutinio vartotojo suvokimą, kuris, skaitydamas minėtų maisto papildų ir maisto produktų reklaminius teiginius, neatskiria teiginių apie produkto savybes ir vertina šią reklamą kaip visumą. Vidutinis vartotojas, perskaitęs minėtos UAB „Arimeda“ arbatos „Arbata podagrai ir reumatui APOTHEKE 1,5g N20“ reklamą, galėjo nepagrįstai susidaryti išpūdį, kad ši arbata pasižymi ligų gydymo, profilaktinėmis ir kitomis savybėmis, kurių neturi, ir dėl šios priežasties būti suklaidintas.

UAB „Arimeda“ reklamuodama:

- 1) **Arbatą „Arbata podagrai ir reumatui APOTHEKE 1,5g N20“** šalia pavadinimo naudojo teiginius:

- kurie nurodo ypatingas, išskirtines maisto produkto savybes, kurių galimai jis neturi dėl ko vartotojas gali būti klaidinamas: „podagrai ir reumatui“.

Kaip minėta aukščiau, UAB „Arimeda“ internetiniame tinklalapyje www.hiperfarma.lt pateikiama informacija apie minėtą arbatą, galėjo nepagrįstai sudaryti išpūdį, kad ji padės nuo aukščiau minėtų sveikatos sutrikimų ir turės profilaktinį poveikį organizmui. Atsižvelgiant į tai, teigtina, jog reklamose pateikta informacija galėjo daryti poveikį vartotojų ekonominiam elgesiui, t.y. paskatinti vartotojus įsigyti UAB „Arimeda“ reklamuojamą arbatą „Arbata podagrai ir reumatui APOTHEKE 1,5g N20“.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog UAB „Arimeda“ minėta arbata nėra vaistinis preparatas, todėl ji negali būti reklamuojama nurodant vaistinio preparato savybes. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad vaistiniams preparatams taikomi reikalavimai yra nustatyti Lietuvos Respublikos farmacijos įstatyme. Šio įstatymo 2 straipsnio 50 dalis nustato, kad vaistas (vaistinis preparatas) – tai vaistinė medžiaga arba jų derinys, pagaminti ir teikiami vartoti, kadangi atitinka bent vieną šių kriterijų: 1) pasižymi savybėmis, dėl kurių tinka žmogaus ligoms gydyti arba jų profilaktikai; 2) dėl farmakologinio, imuninio ar metabolinio poveikio gali būti vartojamas ar skiriamas atkurti, koreguoti ar modifikuoti žmogaus fiziologines funkcijas arba diagnozuoti žmogaus ligas.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 5 straipsniu, vartotojams turi būti teikiama teisinga informacija apie maistą. Informacijai, įskaitant reklamą, kuri laikytina savita informacijos rūšimi ir paprastai vadinama komercine informacija, taikomas tiesos reikalavimas. Vartotojas privalo gauti teisingą informaciją apie maisto produktus, kuria remdamasis galėtų priimti sprendimus dėl maisto produktų pasirinkimo rinkoje ir jų vartojimo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog UAB „Arimeda“, reklamuodama minėtą arbatą šalia pavadinimo vartojo teiginius, kurie nurodo ypatingas, išskirtines maisto produkto savybes, kurių galimai jis neturi dėl ko vartotojas gali būti klaidinamas: „podagrai ir reumatui“ Tuo UAB „Arimeda“ pažeidė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatą.

3. Dėl UAB „Arimeda“ taikytinų sankcijų

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 5 dalimi, skiriamos baudos dydis nustatomas pagal mažiausios ir didžiausios baudos vidurkį ir atsižvelgiant į šio straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, pažeidimo pobūdį, pažeidimo trukmę ir mastą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo pobūdį, atsižvelgė į tai, kad UAB „Arimeda“ teisės aktus pažeidžiančią reklamą skleidė apie 1 maisto papildą - arbatą. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo pobūdį taip pat atsižvelgė į tai, kad teiginys „Podagrai ir reumatui“ buvo naudojamas produkto pavadinimo, ir kad jokie kiti neprivalomi teiginiai šios arbatos ženklinimo etiketėje nebuvo naudojami. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo pobūdį, atsižvelgė ir į tai, jog skleista arbatos reklama galėjo būti aktuali asmenims, sergantiems podagra ir reumatu.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija lengvinančia aplinkybe laiko tai, kad UAB „Arimeda“ nutraukė teisės aktų neatitinkančios reklamos skleidimą. Taip pat atsižvelgta į tai, kad UAB „Arimeda“ savo iniciatyva pašalino kitą, interneto tinklalapyje www.hiperfarma.lt skleistą, Protokole nenustatytą, tačiau galimai Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo nuostatas pažeidžiančią reklamą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija sunkinančių aplinkybių byloje nenustatė.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 1, 5 bei 7 dalimis, n u t a r i a

už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto pažeidimą skirti UAB „Arimeda“ 289 (dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių) eurų baudą.

Nutarimas per 30 kalendorinių dienų nuo nutarimo priėmimo dienos gali būti apskūstas teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Kreipimasis į teismą nesustabdo nutarimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos paskirta bauda sumokama į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą Nr. LT24 7300 0101 1239 4300, esančią banke „Swedbank“, AB (banko kodas 73000, SWIFT kodas HABALT22, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, įmonės kodas 188659752), kodų sąrašo „Kitos baudos“ skyriaus „Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos skirtos baudos 6780“ eilutę.

Direktorius

Feliksas Petrauskas